

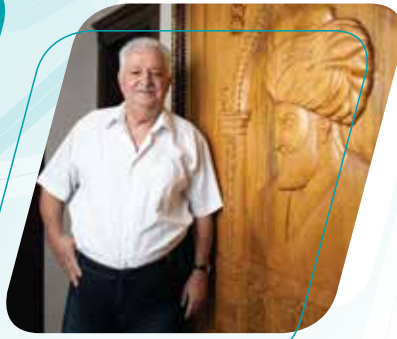
Türk İdareciler Derneği'nin Mesleki ve Kültürel Yayın Organıdır.

Sayı: 210

Kasım - Aralık 2022
ISSN 1302-4574

idarecinin sesi

YAŞAM VE SANAT

Afet Diplomasisi

Doğunun Parlayan Yıldızı
Erzincan

Kültür ve Sanat Her Şeye İyi Gelir

Uzm. Dr. Sinan İbiş
Medikal Turizm Derneği
Başkanı

Bilimsel çalışmalara göre, kültür ve sanatı yaşama katmanın stres, kaygı ve depresyon riskini azalttığını, hafıza kaybını önlediğini ve kişinin zihinsel sağlığını iyileştirebileceğini göstermektedir. İnsan sadece yemekle yaşamaz, duyguların güçlenmesi de önemli bir yaşam kaynağıdır. Hayattaki daha zarif şeyleri, güzelliği, sevgiyi ve ruhu canlandıran hususları yaşamak ile takdir eden taraf olmak hem yaşamı, hem de kişileri zinde tutmaktadır. Nitekim sanat ve kültür sadece ruhumuzu zenginleştirmekle kalmaz, aynı zamanda ekonomimiz, sağlığımız ve esenliğimiz, toplumumuz ve eğitimimiz üzerindeki önemli etkisi ölçüldüğünde stratejik bir ulusal kaynak olabilir.

Sanatsal ve kültürel etkinliklere katılım kişilerin mental ve bedensel sağlığını iyileştirebilir.

Araştırmacılar, sanat ve kültürü takdir etmenin kişinin beynine ve genel fiziksel sağlığına fayda sağladığını ifade etmektedirler. Örnek olarak, sağlıklarını desteklemek ve iyileştirmek isteyen kişilerin güzel tablolara bakmak, rahatlatıcı müzikleri dinlemek, eğlenceli konserlere gitmek ve görkemli tiyatro gösterileri izlemek için daha fazla zaman harcamalarını önermektedirler.

Kültür ve sanatın muhteşem etkilerini yaşayan insanlar mutluluklarında ve sağlıklarında pozitif değişimler olduğunu ifade etmektedirler.

Daha iyi bir sağlığa yönelik alışılmadık yaklaşımlar bazı insanlara tuhaf gelebilir, ancak araştırmacı Dr.Masaru Emoto tarafından yapılan bir deneyde iki ayrı su hacmi klasik müzik ve rock müzik gibi çeşitli müzik türlerine maruz bırakılmıştır. Sonrasında ise sakinleştirici ve klasik müziğe maruz bırakılan su numuneleri

dondurulduğunda göze hoş gelen güzel kristaller oluştururken, rock müziğe maruz bırakılan numunelerin görsel olarak karışık ve bozuk kristaller oluşturduğu gözlenmiştir. Bu demektir ki, sanatın her bir türünün canlılar ve objeler üzerinde de etkileri değişik olabilmektedir.

Kültür ve sanatın aynı zamanda canlılar üzerinde iyi hissettirici etkisi görülerek kullanıldığından çağlar öncesinden günümüze, yaşamımızda kültür sanat terapisi olarak değerini artırmıştır. Kültür ve sanatın muhteşem etkilerini yaşayan insanlar mutluluklarında ve sağlıklarında pozitif değişimler olduğunu ifade etmektedirler. Özellikle sosyal etkilerden uzak yaşayan yaşlı, engelli bireyler başta olmak üzere sinema, tiyatro, müze gezisi, müzik, opera gibi etkin-

liklere katılım ile resim, çini, ebru, el sanatları gibi beceri aktivitelerinde rol üstlenen bireylerin kendilerini daha iyi hissettikleri görülmektedir.

Ek olarak yapılan araştırmalara göre kültür ve sanatsal aktivitelerde yaşanan takdir etkileşimleri; bireysel stresi azaltarak kişilerin katılımcılıkları ile öz güvenlerini desteklemekte, bireysel kaygı ve depresyon risklerini azaltarak hafızalarının zinde kalmasını sağlamaktadır. Özetle zihin sağlığımızın dinamik ve mutlu bir düzeyde tutulmasında kültür - sanat aktivitelerine katılım, tüm bireylere ve yaşadıkları topluluklara iyi gelmektedir.

Sosyal sorumluluklar çerçevesinde gerçekleştirdiğimiz gözlemlerimize göre konser, sinema, tiyatro, müze

gezisi, sanatsal beceri kazanımı buluşma etkinlikleri gibi kültür ve sanat aktivitelerine katılım gösteren bireylerin sosyalleştikleri, eğlendikleri, hayata daha sıkı sarıldıkları ve yaşam enerjilerini geliştirerek kendilerini daha iyi hissettikleri görülmüştür.

Ayrıca kültürel ve sanatsal aktivitelere aktif olarak katılan bireylerin fiziksel kapasitelerinde de belirgin artışlar olduğunu görmek mümkündür. Örneğin, şarkı söyleyen bireylerde göğüs kasları gelişip, solunum kapasiteleri artarken müzik aleti çalan kişilerde ise; çalışan müzik aletine göre el, kol, parmaklar ve ayak hareketlerine bağlı kas ve eklem güçlenmeleri ile mental hareketlilik yeteneklerinde artma görülmektedir.

Sanatsal ve kültürel ilgilenmeler kişilerin düşünme ve öğrenme yeteneklerini güçlendirebilir.

Düşünme ve öğrenme yeteneklerinin kazandırılmasını ön planda tutan farklı okullar tarafından farklı görsel düşünme yöntemleri, her geçen gün popülerlik kazanmaktadır. Öğrenciler, öğretmenleri tarafından seçilen sanat eserlerini yakından gözlemlemeye ve gördüklerini ayrıntılı olarak açıklamaya teşvik edilmektedirler. Bu yöntemlerle düşünce yeteneklerini geliştiren öğrencilerin ifade yetenekleri ile okuma ve matematiksel yeteneklerinde, görselliği öngören yaklaşımlarda

Kültürel ve sanatsal aktivitelere aktif olarak katılan bireylerin fiziksel kapasitelerinde de belirgin artışlar olduğunu görmek mümkündür.

belirgin gelişmeler olduğu gözlemlenmiştir. Drama, oyunculuk ve müzik ile ilgili eğitim yapan okullardaki öğrencilerin diğer branşlarda eğitim alan öğrencilere göre matematik ve fen alanlarında daha iyi performans gösterdikleri, özellikle drama bölümlerinde okuyan öğrencilerin daha özenli oldukları ve okur- yazar-

lık yeteneklerinin daha iyi olduğu da görülmüştür.

Northwestern Üniversitesi tarafından yürütülen bir başka çalışmada ise, müzik eğitimi alan çocukların yetişkinlik döneminde gelişmiş bilişsel yetenekler kazandıkları görülmüştür. Ayrıca, yaşam boyu müzik eğitiminin yaşa bağlı bilişsel gerilemeyi geciktirebileceği ve hatta dengeleyebileceği de bilim insanlarınca tespit edilmiştir. Yine yapılan birçok çalışmada yaratıcı sanatlarla erken tanıştırılan çocukların genellikle daha sonraki yaşamlarında zihinsel ve görsel olarak daha yaratıcı ve daha başarılı oldukları gösterilmiştir.

Yine farklı araştırmalarda sanat eğitimi alan ya da sanatsal becerilerini geliştiren kişilerin daha eleştirel düşünme yeteneklerine sahip oldukları, sanat ve beceri kazanımı konusunda eğitilmiş çocukların sıra dışı düşünme yeteneklerine sahip oldukları gözlenmiştir. Çocukluk döneminde kazanılmış sanatsal becerilerin çocukların gelişim süreçlerindeki yaratıcılıklarını ve eleştirel düşünme kapasitelerini geliştirerek çocukların gelecekte harikalar yaratabilecekleri de gözlenmiştir.

Özellikle çocukların kişisel gelişimi ve öğrenme yeteneği üzerinde önemli pozitif etkileri olduğu için,

klasik müzik veya herhangi bir sanatsal becerilerin kazanımına erken yaşlarda başlanması çok önemlidir. Erken yaşlarda sanatsal becerilerin öğrenilmesi değişen seviyelerde birinin kişiliğini ve hayata bakışını şekillendirebilir, aynı zamanda insanlığın zengin kültürünü ve tarihini anlamaya da yardımcı olabilir.

Sanatsal ve kültürel etkileşimler kişilerin yaşam kalitesini artırabilir, kendilerini iyi hissetmelerini sağlayabilir.

London College Üniversitesi'nin bir araştırmasında insanların harika sanat eserlerine baktığında beyninin uyarıldığını ve kendilerini iyi hissettikleri görülmüştür. Sanatın, çevreyi uyumlu hale getirebileceği ve ruhu sakinleştirebileceğinin saptanmasıyla, insanlara evlerini ve ofislerini güzel sanat eserleriyle dekore etmeyi denemeleri önerilmektedir. Sanat ve sanata bağlı etkiler insanları daha mutlu, ruh sağlığı daha iyi ve olumsuzluklara karşı daha dirençli hale getirebilmektedir. İnsan kendini kötü hissettiğinde güzel bir tablo karşısında daha rahat ve daha keyifli olabilir. Beğeniler kazanan sanat eserleri kişilerin duygularını

harekete geçirebilir, anılarını uyandırabilir. Hepimiz biliyoruz ki, resimler onları yapan sanatçıların duygularını, düşüncelerini ve hayatlarını anlatır.

Sanatsal ve kültürel etkileşimler kişilerin yenilikçiliğini ve sosyal becerilerini destekleyebilir.

En yenilikçi bilim adamlarının bir tür sanat ve zanaatla ilgilendikleri bilinmektedir ve sanat bilimle buluştuğunda yeniliklerin ortaya çıktığına

inanılmaktadır. Sanatla uğraşan bilim adamlarının, yapmayanlara göre daha yaratıcı ve yenilikçi olduğu da sık karşılaşılan bir gerçektir. Örneğin, Albert Einstein ne zaman bilimsel bir teorinin ortasında kalsa, zihnini boşaltmak için piyano ya da keman çalarmış. Müziğin, Einstein'ın hayatında önemli bir rol oynadığı, bilimsel keşiflerinin bir kısmına müzik yoluyla ulaştığı, ilham ve hayal gücünden doğduğu yazılmaktadır. Albert Einstein, "Bilgi sınırlıdır, hayal gücü dünyayı kuşatır" sözleriyle birlikte "Bilgiden daha önemli olduğunu düşündüğüm, hayal gücünden özgürce yararlanacak kadar

sanatçılım” söylemiyle de sanatın kazandıran gücüne işaret etmiştir.

İnsanları etkileyen edebiyat, film ve görsel sanatlar bizi yeni deneyimlere ve kültürlerle açarak dünyayı farklı bir mercekten görmemizi sağlar. Sanat ve kültür zihnin altyapısıdır, insanlığı daha derin bir düzeyde deneyimlememize ve anlamamıza yardımcı olabilir. Sanatçı bireylerimiz ve dostlarımızla etkileşim kurmak için gereken zarif becerilerimizi (örneğin empati, ilişki kurma, iletişim

ve sosyal nezaket) geliştirmek bizi birbirimize karşı çok daha duyarlı hale getirebilir.

Sanatsal ve kültürel katılımçılık risk altındaki gençleri, risklerden koruyabilir.

Amerika’da yürütülen bir araştırmaya göre; müzik, dans, tiyatro veya görsel sanatlar, risk altındaki gençlerin akademik notlarını,

kendilerine ve geleceğine ilişkin tutumlarını geliştirmelerine, iş olanaklarını artırmalarına ve suç işleme davranışlarını azaltmalarına yardımcı olmaktadır. Gençlik suçlarının önlenmesi, duygusal gelişim, sağlık, psikoloji ve esenlik konularında etkili olduğu kanıtlanan sanatsal ilginin geliştirilmesi ile gençlerin benlik saygısı, öğrenme ilgi alanları ve kritik yaşam becerilerinin geliştirilmesinin yanı sıra spor ve sanat yoluyla suçlara karışım oranları da azaltılabilmektedir.

Sanat ve Sanatın KÜLTÜRÜMÜZE KATKISI Üzerine Röportaj

Geleneklerimizi yaşatarak ama yüzümüzü de gelecekte çevirmeden, durmadan, yorulmadan çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürü Ömer Faruk BELVİRANLI ile Sanat ve Sanatın Kültürümüze Katkısı Üzerine Sohbet Ettik.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürü olarak 2021 yılından bu yana görev yapan Ömer Faruk BELVİRANLI ile Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'nün Türk sanatının korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması ve gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması hakkında konuştuk.

Genel Müdürlük olarak Güzel Sanatlar alanında, ülkemiz sanatçılarının tüm dünyada etkinlik yapabilmelerine ve tanınmalarına yardımcı olmayı; sanatsal yaratıcılığı desteklemeyi; dünyadaki sanatsal gelişmeleri yakından takip etmeyi; çeşitli etkinliklerle ülkemizin önemli bir sanat merkezi haline dönüşmesi için çalışmayı; sanatsal ve kültürel etkinlikleri yaygınlaştırmayı ve eğitim faaliyetleri yoluyla toplumda ilgilileri, bilinci ve duyarlılığı artırmayı görev edindik.

Bu misyonla Genel Müdürlüğümüze bağlı sanat birimlerimizle birlikte diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör iş birliği ile kültürel etkinlikler gerçekleştirmekte ve herkese ulaşarak sanatımızın gelişimine en üst düzeyde destek vermekteyiz.

- Genel Müdürlüğümüz, kendisine bağlı sanat birimleri aracılığıyla yurt içinde periyodik konserler / gösteriler, okullara yönelik eğitim konserleri, yurt içi ve yurt

dışında turneler düzenlemekte, çeşitli kamu/özel kurum ve kuruluşlarının düzenlediği etkinliklere sanatçı/sanat birimi göndermekte ve anma günlerinde özel programlar yapmakta böylece halkın sanat etkinliklerinden daha çok yararlanmasını sağlamaya çalışmaktadır. Ayrıca müzik alanında düzenlenen periyodik yarışmalar aracılığıyla bu alandaki sanatçılar teşvik edilerek ödüllendirilmektedir. Bu sene ilk kez gerçekleştirdiğimiz "GENÇSES Türk Müziği Ses Yarışması" ile genç sanatkarlarımıza ulaştık. TRT Müzik kanalından canlı yayınlanan final yarışmamız büyük ilgi gördüğü gibi çok olumlu dönütler aldık.

- Genel Müdürlüğümüzce "Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelik" kapsamında tiyatro sanatının yaygınlaşması ve sevilmesini sağlamak, yerli oyun yazarlarını teşvik etmek, oynanan oyunların nitelik ve nicelik bakımından kalitesini yükseltmek ve bu yolla da Türk tiyatrosunun gelişmesini desteklemek amacıyla 2002 yılından bu yana özel tiyatrolara maddi destek sağlamaktayız. Bakanlığımızın da teşvikleriyle her yıl daha çok tiyatroya ulaşmakta, her yıl verilen destek miktarı ile de yeni rekorlara imza atmaktayız.
- Pandemi sürecinden en çok etkilenen sektörler arasında yer alan Özel Tiyatrolara destek olmak ve sürecin olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla Telif Hakları Genel Müdürlüğü'nün desteği ile özel tiyatroların oyunlarını izleyiciler ile buluşturmak amacıyla "**Tiyatrolarımız DT Sahnelerinde**"; yazarlarımızın yeni oyunlarının sektöre tanıtılması amacıyla "Sesli Oyun" ve Dijital Oyun" ka-

tegorileri bulunan **“Dijital Tiyatro Projesi”** ve Temmuz - Ağustos - Eylül aylarını kapsayacak şekilde **“Özel Tiyatrolar Yaz Turnesinde”** adlı üç proje hayata geçirdik.

- Bakanlığımız tarafından ilk kez 2021 yılında Beyoğlu Kültür Yolu adıyla düzenlenen ve 2022 yılı 28 Mayıs -12 Haziran tarihleri arasında Başkent Kültür Yolu rotasıyla genişleyen Kültür Yolu Festivalleri tüm ülkeye yayılmış olup 16-25 Eylül 2022 tarihleri arasında Çanakkale’de, 08 -16 Ekim 2022 tarihleri arasında Diyarbakır’da, 1-23 Ekim 2022 tarihleri arasında ise Ankara ve İstanbul’da düzenlenmiştir. Klasik, çağdaş ve geleneksel sanat akımlarını takip ederek, yurt içindeki sanat faaliyetlerinin milli kültür ve çağdaş anlayışa uygun olarak yürütülmesi ve yayılmasını, milletin bu yönden bilgi sahibi olmasını sağlamayı görev edinen Genel Müdürlüğümüzce festivaller boyunca 511 adet nitelikli etkinlik gerçekleştirilmiştir. Kültür rotası içinde yer alan gerek salon konserleri gerekse açık hava konserleri büyük ses getirmiş, geleneksel ile modern sanatın bir arada sunulması halkımızla buluşması sağlanmış, vatandaşlarımızın kültür sanata doymaları için vesile olmuştur.
- Türkiye Kültür Yolu Festivallerine dahil edilen **“19. Uluslararası Konya Mistik Müzik Festivali”** de, Mevlana Celaleddin-i Rumi’nin 815’inci doğum yılı etkinlikleri kapsamında 22-30 Eylül’de yapıldı. Ülkemizin ev sahipliğinde gerçekleşen ve İspanya, Mısır, Azerbaycan, Almanya, Özbekistan, Hindistan ve İran’dan katılım sağlanan uluslararası festivalde, Mevlana Meydanı’ndan tekke musikisinin, Merkez Tren Garı’ndan mehter takımının sesi yükseldi. Mevlana Müzesi, "Ayin-i Şerif" olarak isimlendirilen sema ayinine ev sahipliği yaptı.

- Hazreti Mevlâna’nın Hakk’a yürüyüşünden itibaren dünyanın pek çok yerinde, 17 Aralık (Şeb-i Arûs) anma etkinlikleri hep yapılagelmiştir. Ülkemizde Hazreti Mevlâna’nın Uluslararası Vuslat Yıldönümü (Şeb-i Arûs) Anma Törenlerinin bu yıl 85.si yapılacaktır. Genel Müdürlüğümüz öncülüğünde, Konya T.C. Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü’nün organizasyonu ile her yıl 7-17 Aralık Şeb-i Arûs Törenleri çerçevesinde, Mevlâna’yı Anma Törenleri için çok çeşitli etkinlikler yapılmıştır. 2016 yılından itibaren Mevlâna’nın eserlerindeki bir temel kavram etrafında geliştirilen temalı törenlerde sırasıyla, **Birlik, Kardeşlik, Selam, Vefa Vakti, İhsan Vakti ve İrfan Vakti** vurguları öne çıkarılmış, Mevlâna’nın eserlerinde bu kavramları içeren düşüncelerine ve sözlerine yer verilmiştir. Bu bakımdan hafta boyunca yapılacak etkinliklerde Hazret-i Mevlâna’nın **“Dostluk Vakti”** temasını içeren eserlerinden seçmeler yapılmıştır.

Oldukça geniş bir anlam evrenine sahip çok uzun zamandır dilimize Farsça’dan geçerek yaşayan bu sözcük, hiçbir dönemde güncelliğini kaybetmemiştir. Hangi anlamda olursa olsun

“dost ve dostluk” iki varlık arasındaki özel, gizli, değerli, karşılıklı dürüstlüğe, fedakârlığa, bağlanmaya ve sevgiye dayalı ilişkiyi anlatmaktadır.

Hazret-i Mevlâna’nın eserlerinde en çok yer verdiği sözcüklerden olan dost ve dostluk, öncelikle Hazret-i Hakk için kullanılmıştır. Bunun yanı sıra Mevlâna zaman zaman şiirinde Hazret-i Peygamber’i de “Dostluğun sebebi ve sahibi” diye anmaktadır. Onun şiirinde özellikle “yâr-ı gâr” ibaresiyle Hazret-i Peygamber’le Ebubekir Sıddîk’in hicret yolunda sığındıkları mağaradaki dostluk ve arkadaşlıklarına göndermeler içerir.

Mevlâna “dost” ve “dostluk” sözcüklerini bir olguyu yahut kavramı anlatmak için de kullanmaktadır. İbadetlerden namaza ve oruca, inancın umdelerinden ahiret’e dost diye seslenmekte, ölümü de yer yer dost diye anmaktadır. O’nun ölümüne dost ve dostluk sözcüğüyle hitap etmesi, geçici dünyadan kalıcı dünyaya geçmesine ölümün vesile olması olduğu kadar, Hazret-i Peygamber’in vefat etmeden önce ölümü; “İla refiki’l-a’la” “en yüce dosta doğru” sözüyle, yolculuk vesilesi olarak takdim etmesidir.

Mevlâna'nın insanların dostluğu, hatta hayvanlara dost olmak gibi daha basit ve güncel anlamda da dostluğu gündeme getirdiği eserlerinden bellidir. O bu hususta oğluna ve etrafındakilere verdiği öğütlerde dost ve dostluk sözcüklerini işlemiştir.

- UNESCO aracılığı ile her yıl belirlenen "Anma ve Kutlama Yıldönümleri" kapsamında sanatımızı, müziğimizin tarihçesini, öz kültürümüzü geçmişten günümüze aktarmak, gelecek kuşaklara yol gösterici ve ilham verici kaynak olmasını sağlamak amacıyla etkinlikler gerçekleştirilmektedir. 2023 yılında "**Âşık Veysel'in Vefatının 50. Yıl Dönümü**" UNESCO Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri Programına alınmış olup Genel Müdürlüğümüzce gerçekleştirilecek özel etkinliklerle milletimizi nitelikli projelerle buluşturacağız.
- Ayrıca International Federation of Choral Music (IFCM) tarafın-

dan düzenlenen Uluslararası Dünya Koro Müziği Sempozyumu (WSCM), 2023 yılında Bakanlığımız desteği ve Genel Müdürlüğümüz koordinasyonu ile 25-30 Nisan 2023 tarihleri arasında Türkiye'de gerçekleşecek. İki kıtaya birlikte çok çeşitli kültürleri de birbirine bağlayan İstanbul, bu sefer tüm dünyadaki koro müziğinde önde gelen isimleri bir araya getirme görevini üstleniyor.

2023 yılında Türkiye'nin ev sahipliği yapacağı sempozyumun içeriğini seminerler, atölye çalışmaları, sergiler ve performanslar gibi çok çeşitli etkinlikler oluşturacak. En iyi koroları ve koro liderlerini bir araya getiren sempozyum, sanatsal mükemmelliği, iş birliğini ve paylaşımları teşvik etmekte. İki kıtaya birlikte çok çeşitli kültürleri de birbirine bağlayan İstanbul, özgünlüğü ve dinamizmi ile tüm koro dünyasına kucak açarak, dünyada koro müziğinde önde

gelen isimleri bir araya getirme görevini Atatürk Kültür Merkezi başta olmak üzere şehrin pek çok farklı noktasında gerçekleştirecek etkinliklerde gösterecek.

2023 yılı için "Değişen Ufuklar" temasını benimseyen sempozyum, farklı şarkı söyleme tarzları ve geleneklerinin keşfine dayanan sunumlar için alanında uzman konuşmacıları başvuruya davet ediyor. Sempozyumda çeşitliliğe dayalı yaratıcı programlar oluşturmak amacıyla korolar ve vokal topluluklar, kendi yerel bölgelerindeki farklı sosyal, etnik, coğrafi veya kültürel geçmişleri sergileyen repertuar ve performans uygulamalarını sunmaya teşvik ediliyor.

Sempozyuma ek olarak, bu etkinlik yerli ve yabancı koroların 80 konser ile yer aldığı bir koro festivaline de ev sahipliği yapacak. Bu performanslar tüm gün çeşitli mekânlarda katılımcılarla buluşacak ve günlük programlar da AKM'de yapılacak olan Gala Konserleriyle tamamlanacak.

- Cumhuriyetimizin 100. yılı münasebetiyle Genel Müdürlüğümüze bağlı sanat birimlerimiz ile dışarıdan katılacak sanatçılarla 100. yıl ruhuna uygun görkemli projeler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Burada gerçekleştirdiğimiz bütün projelerden ve etkinliklerden bahsetmek mümkün olmasa da genel hatlarıyla Genel Müdürlük olarak her zaman sanatın, sanatçının yanında olduğumuzu, gençlerimizi bu alanda her zaman desteklediğimizi, geçmişimiz ve geleceğimiz arasında köprü oluşturan nitelikli projelerle halkımızı sanatla buluşturmaktan gurur duyduğumuzu belirtmek isterim. Geleneklerimizi yaşatarak ama yüzümüzü de gelecekte çevirmeden, durmadan, yorulmadan çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Sanatın Şifacı Gücü

Nilgün ATAR

Ahşap oyma derslerine katılmak isteyen kişinin 79 yaşında bir bey olduğunu, eşini kaybettiğinden beri hayata küstüğünü ve hiç konuşmadığını, ahşap oyma sanatına merakı olduğunu anlatan kişi derslere katılım konusunda ne yapabiliriz diye sorduğunda ahşap oyma sanatçısı Atilla Önen atölyeye davet etti.

Atölyeye asistanı ile birlikte gelen yaşlı adam sessizce bir sandalyeye oturarak diğer öğrencilerin çalışmalarını ve Atilla hocayı dikkatle izlemeye başladı. Hiç konuşmuyor, soru sormuyordu. İki saat böyle geçti. Ardından hangi aletleri ve ağacı kullanacağını sordu. Atilla hoca hemen bir liste çıkardı ve ağaçlar hakkında bilgi verdi, ilk çalışması için de bir motif

çizdi. Ancak hemen ardından pandemi başladığından derslere devam edilemedi.

Sanatın insan üzerindeki o şifalı etkisini örnekleyen hikâyenin devamını Atilla hocanın anlatımıyla dinleyelim:

“Aradan bir ay geçtikten sonra çalışmalarını gerek resimlerini yollayarak gerek evime gelerek göstermeye başladı. Ağacın “şurasını şöyle oyacaksın, şöyle zımparalayacaksın” gibi notlar yazıyordum. Her ay bir eser yapmaya başladı. 15 - 20 günde bir oyma biter mi, bitiriyordu adamcağız. Sabahdan akşama kadar oyma yapıyordu.

4-5 ay sonra bir vesileyle atölyemize geldi. Hepimiz çok şaşırдық. Çünkü hayata bakışı

ve duruşu değişmişti; bu çok net bir şekilde belli oluyordu. Dinçleşmiş, gençleşmiş, hayata bağlanmıştı. Ve artık gülümseyerek konuşuyordu. İlk gördüğümüz gün ile bugün arasında çok büyük fark vardı. "79 yaşında bu sanata başlanır mı" demeyin, başlanır, işte en güzel örneği. İlk geldiğinde hiç konuşmadığından bu sanata ilgisinin olmadığını bile düşündüm. O heyecanı göremedik ama büyük bir sabırla, disiplinle, merakla ve heyecanla seri üretime geçti. Bunları yaparken derdini unuttu ve mutlu oldu. İşte sanatın insan ruhunda yarattığı şifalı değişim ve dönüşüm, başka söze gerek var mı?"

Atilla Önen'in 42 yıllık sanat hayatını ve unutulmuş ahşap oyma sanatının inceliklerini yazdığım, henüz yayınlanmamış kitaptan yukarıda aktardığım satırlar. Bizat şahit oldum bu muhteşem değişime.

Ahşap oyma sanatının önde gelen temsilcilerinden Atilla Önen, 1944 doğumlu ve halen aktif bir şekilde devam ediyor sanatına. Bir eserden diğerine hiç ara vermeden. Evde, parkta, tatil için gittiği otellerde, her yerde çalışıyor. Üretirken, yaratırken yeniden doğuyor, gençleşiyor adeta. En büyük arzusu eserleriyle geleceğe iz bırakmak.

Sanatın insan sağlığına şifacı etkilerini yine kitabımızdan bir alıntıyla örneklemek istiyorum. Ahşap Venüs heykelini yapmaya başladığında TÜPRAŞ'ın dolun tesislerinde meydana gelen yangında elleri ve ayakları yanan Atilla Önen, bakın bu süreci nasıl anlatıyor:

"Venüs heykelinin tam kafasına geldiğim sırada yaşandı bu kaza. Sağ elim ve ayaklarım çok kötü durumda idi. Acılar içinde kıvranıyordum. Tedavim sırasında yarım kalan Venüs heykeli hep karşımda idi, kafa kısmı yuvarlak bir top halindeydi, devamlı ona bakıyor, "Şurasını şöyle, burasını böyle yaparım" diye düşünüyordum. Başucumdaki o Venüs heykeli benim hızla iyileşmemi sağladı. Yatağa mahkûm olduğum 3 ay boyunca Venüs ile bakıştık. "Bir an önce iyileşeyim de Venüs'ü tamamlayayım" diye sabırla bekledim. 3 ay sonra iyileştiğim an bıçağı elime aldım, bir gecede Venüs heykelini bitirdim.

Bu sanat dalında ne yapacağını o ağaç sana söylüyor, sen ağaca bir şey yapmıyorsun, ağaç sana yön veriyor. "Buramı yont" diyor, şuradan git" diyor. O kadar güzel şeyler yaşıyorsun ki bu sanatla ilgilendiğinde. Sanat insanın gücüdür, şifasıdır."

Yaşanmış örnekler etkilidir, unutulmaz; o nedenle yazımda yer verdim. Ben de sanatı aktif olarak hayatıma dahil edenlerdenim. 45 yıllık yoğun bir çalışma hayatım vardı ve durmayı hiç bilememiştim. Doktorumun önerisi ile 60 yaşında resim kursuna başladım. İlk yaptığım yağlıboya resim basit bir yelkenliydi ve çok güzel olmuştu. Renklerin büyüleyici dünyasına girmiştim bir kere, çalışırken üç saatin nasıl geçtiğini anlayamıyordum. Sanat hayatıma çok farklı bir renk ve anlam katmıştı.

Satırlarımı değerli sanatçımız Atilla Önen'in sözleriyle noktalıyorum:

"Sanat insanın ufkunu açar, esnetir, genişletir, yumuşatır. Herkes sanatçı olamaz ama insanların mutlaka meşgul olacak bir hobileri olması lazım. Bir sanat dalıyla ilgilendiğinizde kendinize değer katarsınız."

Ayşecan HİZMET / Ressam

Elektronik atıkların dünyamız, insan ve doğa yaşamı için tehlikeleri nedir? Bu tehlike ile nasıl mücadele edilebilir?

Elektronik atıkların tüm dünyayı, insan sağlığını ve doğal yaşamı tehdit etmesiyle ilgili ileri dönüşüm çalışmalarım; Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Rektörlükte çalışırken yürüttüğüm geri dönüşüm temalı AB projeleri ile başladı. Bir sanatçı olarak bu konuda neler yapabilirim diye düşündüm o günlerde ve kendi sanat yolculuğuma bu misyonla çıktım. 2009 yılından beri de elektronik atıklarla ileri dönüşüm çalışmaları yapıyor, sanayile soruna dikkat çekmeye, farkındalık yaratmaya çalışıyorum.

Elektronik atıklarla sanatsal bir alan yaratıyorum.

ELEKTRONİK ATIKLARIN KORKUTUCU TABLOSU

Elektronik atıkların dünyamız, insan ve doğa yaşamı için tehlikeleri nedir? Bu tehlike ile nasıl mücadele edilebilir? İşte sizlere en yeni rapor ve rakamlardan kısacık bir özet:

Küresel E-atık İzleme Kurulu'nun (ITU-ISWA) 2020 raporuna göre 2019 yılında dünya genelinde 53.6 milyon ton elektronik atık oluştu. Bu oran 2016 yılında 44.7 milyon ton idi. Raporda dijital ekonominin hızla yükselişi, elektrikli ve elektronik eşya kullanımındaki artış, tüketim oranları, kullanım sürelerinin kısalığı ve sınırlı tamir imkânları nedeniyle küresel e-atığın 2030 yılına kadar 74 milyon tona ulaşacağı öngörülmüyor.

2019 yılında dünya genelinde oluşan e atıkların sadece yüzde 17.4 ü resmi yollardan geri dönüştürüldü. Türkiye'de bu atıkların ancak yüzde beşi dönüştürülüyor, Avrupa'da bu oran yüzde 30'larda. 2014 yılından bu yana ulusal bir e-atık politikası, mevzuatı veya düzenlemesi benimseyen ülke sayısı 61'den 78'e yükseldi. Hedef e-atık mevzuatına sahip ülke sayısını yüzde 50'ye çıkarmak.

Uygun şekilde bertaraf edilmeyen e atıklar içeriğindeki zararlı kimyasallar ve ağır metaller; doğaya karıştığında insan sağlığı ve doğal yaşam için tehdit oluşturuyor. Bunun sonucunda ortaya çıkan sera gazları iklim değişikliği ve ozon tabakasını olumsuz etkiliyor.

O yıllarda geri dönüşüm olarak adlandırırđık yaptığımız işi. Günümüzde ise "ileri dönüşüm"(upcycle) olarak tanımlanıyor bu tür çalışmalar. Atık, eski, kullanılmayan, çöpe atılacak malzemelerin; eskiye yaratıcı değer katılarak yeni bir ürüne dönüştürülmesine "ileri dönüşüm" deniliyor. İşte tam bu noktada sanatın yaratıcılığı ve sanatçılar devreye giriyor. Ülkemizde de ileri dönüşüm alanında üreten sanatçıların giderek çoğalıyorması çok sevindiricidir.

Bundan 10 yıl önce geri dönüşüm konusunda toplumsal farkındalık henüz yoktu ve gündemde değildi. Artık kurumsal firmaların geri dönüşüm konusundaki hassasiyetleri ve yaptıkları çalışmalar markalaşmalarının da önemli bir yüzü haline geldi. Bir sanatçı olarak bu alanda ülkemizdeki gelişmeleri gördükçe umudum ve inancım daha da artıyor.

Elektronik atıklarla yaptığım eserlerle açtığımız sergide çevreciler ve sanatseverler buluştu, umut veren güzel geri dönüşler aldık. Çocuklarla dev bir tuval üzerine plastik kapaklar ve akrilik boya ile yaptığımız tablo ise heyecanla izlenen bir etkinlik oldu.

Dünya genelinde tahmini 55 milyar Euro değerinde

İnsan sağlığı ve dünyamız için çok tehlikeli olan kontrolsüz e atıklar aynı zamanda maden gibi çok kıymetli bir ekonomik değere sahip. Dünya genelinde e-atıkların içindeki atın, gümüş, bakır, krom vb materyallerin tahmini değeri 55 milyar Euro. Bu tabloyu geç kalmadan kontrol altına alarak, hem sağlığımızı, doğal yaşamı ve çevreyi korumak, hem de milli gelire dönüştürmek mümkün.

ELEKTRONİK ATIKLARA SANATSAL BİR ALAN

Peki çevreci bir sanatçı olarak ben neler yapıyorum: Kullanılmayan eski telefon, telsiz, laptop, televizyon, radyo, uzaktan kumandaları topluyor, içlerini söküyorum. Daha sonra elektronik ana kartlarını kesiyor, yağlıboya ve akrilik boya ile geliştirdiğim karışık teknikle tuval üzerinde farklı bir doku yaratıyorum. Hızla betonlaşan şehirlerin hikâyeleri, bu şehirlerde sıkışıp kalan kadınlar ve dünyanın dijital sürecini anlatıyorum eserlerimde. Toplumsal farkındalık yaratma, sanatımla çözümün bir parçası olma çabası içindeyim. Amacım zararlı E-atıkları doğadan uzaklaştırmak ve sanatla yeni ve yaratıcı bir alan yaratmak. Ayrıca hurda düğme, plastik

tabaklar, ambalaj atıkları, atık kumaşlarla da çalışmalar yaparak bu alanı çeşitlendiriyorum.

YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ ÇOK ÖNEMLİ

Geri dönüşüme, sanata, çevreye, doğaya saygılı, erişilebilirliğe, sürdürülebilirliğe önem veren belediyelerin üstlendiği görev ve sorumluluklar çok önemli. Antalya Muratpaşa Belediyesi bu kapsamda başarılı projeler yürütüyor. Muratpaşa Belediyesi Çevre Koruma Müdürlüğü ile proje işbirliği içerisindeyiz. 2022 Mayıs ayında gerçekleştirilen Çevre Festivalinde E- atıklarla yaptığımız eserlerle açtığımız sergide çevreciler ve sanatseverler buluştu, umut veren güzel geri dönüşler aldık. Çocuklarla dev bir tuval üzerine plastik kapaklar ve akrilik boya ile yaptığımız tablo ise heyecanla izlenen bir etkinlik oldu.

GERİYE KALANLARDAN HEPİMİZ SORUMLUYUZ

Ekim ayında ise yine Antalya'da 27 ülkeden 52 belediyenin katıldığı 7. Uluslararası Old Town Festivali kapsamında gerçekleştirilen "Yaşayan tarihi kentlerde Sürdürülebilir Turizm ve çevreci faaliyetler" Forumuna özel bir sergi açtık. 3 metrelik "Geriye Kalan" adlı eserim; geçmişten günümüze dünyanın geleceği hakkında düşündüren, sorgulatan, sorumluluk yükleyen çok boyutlu bir çalışma oldu. Sahip olduklarımızın değerini bilmek, geleceğe aktarılması için çaba göstermek dünyayı güzelleştirecek bir yaşama sanatıdır çünkü geriye kalanlar geleceğimizi belirliyor. Serginin en sevilen eseri elbette e atıklarla yapılan Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk oldu.

2 Aralık 2022 tarihinde Muratpaşa belediyesi tarafından düzenlenecek, "İklim Krizinde Yaşamaya Dair" başlıklı Çevre Çalıştayında ise mezun olduğum ATSO Güzel Sanatlar Lisesi'nin öğrencileri ile kağıt atıklardan dev bir tablo yapacağız. Ayrıca çalıştayda verilecek plakette elektronik atıklarla tasarlandı.

E- Atık sorunu, sanatçının rolü, ileri dönüşümde yaratıcılıkla birlikte belediye ve sanatçı işbirliğine de

örnekler vermek istedim bu yazımda. El ele vermeden, elini taşın altına koymadan bir yere varamayız. Sorunların çözümünde SÖZ'de kalan, eyleme geçmeyen her şey geleceğimizi belirleyecek ve geriye kalanların sorumlusu bizler olacağız.

Bunu hiç unutmayalım.

Doç. Dr. Alper AKDENİZ / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı - Klasik Türk Musikisi Anasanat Dalı Başkanı

Müzik aletlerinin ses organizasyonlarıyla ortaya çıkarıldığı ezgilerin birbirleriyle olan ilişkisi, bestelenen eserlerin icrasında çeşitli güçlükler ortaya koymuştur. Ud'da sabitlenmiş perdeler yoktur, dolayısıyla klavyenin her değişik noktasından farklı bir ses almak olasıdır. İşte bu gibi sebeplerle ses organizasyonlarının ve kuram çalışmalarının incelendiği müzik aleti çoğunlukla ud olmuştur denilebilir. Tanrıkorur (2001)'a göre; "Ud kelimesinin aslen Arapça olduğunu söyleyebiliriz. Bu kelime 'Sarısabır veya Ödağacı' anlamında kullanılan el-oud'tan gelir. Batılılar, XI. ve XIII. Yüzyıllar arasında Haçlı seferlerine katılan askerler ve İspanya'daki Emevi devleti sayesinde tanıdıkları

bu saza, luth (Fr.), lute (İng.), laute (Alm.), liuto (İtal.), alaud (İsp.) gibi hep L ile başlayan isimler vermişlerdir." Yaklaşık iki bin yıl öncesinin kalıntılarına göre orta Asya'nın birçok bölgesinde içi oyulmuş tek bir ağaç gövdeli, sapa ve burgu kutusuna doğru sivrilen armut biçiminde ud şekillerine rastlanmaktadır. Ud sıklıkla Semerkant heykelcikleri, Airtam frizleri, Gandhara heykelleri, Çin Türkistan'ı fresklerinde görülmektedir. Bu bölgeden Doğu'da Çin'e ve Japonya'ya geçmiş, Batı'da ise Arap kültür merkezlerine yayılmıştır. Steingass (1975: 166, 170, 190)'a göre; Ud'u Barbat (veya barbut) olarak İranlılar isimlendirmiştir. Farmer (1939: 79)'a göre; buna sebep olarak X. yüzyılda Mefâti-Ulûm

Müzik Tarihinde

Ud

Ud'da sabitlenmiş perdeler yoktur, dolayısıyla klavyenin her değişik noktasından farklı bir ses almak olasıdır. İşte bu gibi sebeplerle ses organizasyonlarının ve kuram çalışmalarının incelendiği müzik aleti çoğunlukla ud olmuştur denilebilir.

adlı eserde udun ördek-kaz göğsüne benzemesi gösterilir. Dönemin ünlü matematikçisi İbn Yunus (ö. 1009) "Kitâbu'l-'Udûdve's-Su'ûd fi Evsâfu'l-'ûd" adında bir eser yazmıştır.

Ud dönemin en ilgi çeken enstrümanları arasında olması nedeniyle bazı yazarlarca çalgılar kraliçesi sayılmış, Antik Çağ ve Greklerin "lir"

ve “kitara” sına benzetilmiştir. Lewis (1968: 131)’e göre; udu sadece Arap müzik kültürünün bir parçası olarak görmek yanlıştır. VIII. yüzyılda İran udundan sonra Zalzal tarafından geliştirilen ve Udü’s-sabbût adı verilen farklı bir ud tipi olmuştur. Ayrıca ünlü müzikçi İbrahim el-Mevsilî’den eğitim almış olan Zalzal’ın udunda ilk kez görülen ve bugünün doğu müziklerinde de yaygın olarak kullanılan birtakım perdeler müzik tarihine Zalzal perdeleri olarak geçmiştir. Müslümanların 710-713 yılları arasında İspanya’da yaptığı fetihlerle ud Avrupa’ya geçmiş, birkaç asırlık dönem içinde Malaga, Seville, Granada Cordoba ve Toledo gibi şehirlerden yayılan müzik düşünce ve bilgileri Avrupa’da etkili olmuştur. Aynı dönem Avrupa’da lute ve rebec adı verilen ud rağbet görmüştür.

XII. ve XIII. yüzyıl Fransa’sının bes-teci şairleri “troubadour” ve “trouvere” lerin ilham kaynağı olmuştur. Gitarın atası olan ud, Rönesans’tan önce diğer Avrupa ülkelerinde fazla kullanılmamasına karşın, İspanya’ya çok önce gelmiştir. Ud ayrıca haçlı seferlerine katılan askerler yoluyla tanınma fırsatı bulmuş ve Avrupa’da yayılmıştır. İlk zamanlar troubadourlar arasında çok ilgi gören ud, 1565’de Striggio ve Cortec-cia, 1581’de Balthasarini, 1600’de Peri’dekiler gibi ilk orkestralarda kullanılan çalgılar arasında yer almıştır. Ud Rönesans döneminin evlerinde kullanılan en popüler solo çalgısı haline gelmiştir. Thompson (1944: 1050)’a göre; Bach ve Handel zamanına kadar kullanılmış olan ud, Haydn’ın klasik orkestrasında yer vermeyi reddetmesinden itibaren kullanılmamıştır. Ziryab İspanya’da İslam müziğinin yayılmasını sağlayan önemli kişilerin başında gelmektedir. Uda beşinci teli ilave

etmesi ile de bilinen Ziryab Doğu udları için yeni olarak görülen beşinci teli, ikinci ve üçüncü teller arasına yerleştirmesiyle de bilinir. Arapça ilk müzik teorisyenlerinden biri olan El-Kindî yazmış olduğu eserlerde ud hakkında önemli bilgiler vermiştir. Greklerin müzik teorisini ud üstünde ilk uygulamaya çalışan El-Kindî, Grek yazmalarından fazlaca etkilendirilmiştir. O, Ziryab’ın uda eklediği beşinci teli Greklerin büyük sistemindeki (el-cemâ’atü’t-tâmma) iki oktavı elde edebilmek için Doğu’da ilk benimsemiş olanların başında yer almıştır. El-Kindî’den sonra Farâbi (870-950) ve İbnî Sina (980-1037) ile müzik nazariyatında büyük gelişmeler yakalanmıştır. Çok iyi bir ud icracısı olan ünlü Türk bilgini Farabi, Kitabü’l-Mûsikî’l-Kebîr isimli eserinde udu, diğer müzik aletleri içinde en mükemmel diye tanımlamıştır. Türk müziğinin en büyük isimlerinden Abdülkadir Meragi; Urmevî’nin ‘Edvar’ını şerh etmek üzere yazdığı eserde ud için doğu milletlerinin kullanmış olduğu en eski çalgıdır diyerek Ud-ı Kadim ve Ud-ı Kamil isimli iki adet ud olduğunu bildirmiştir (İnak, 2010: 60). XV. yüzyıl Osmanlı müzik hayatı incelendiği zaman udun en beğenilen müzik aletlerinden biri olduğu görülmektedir. Udun XIX. yüzyıldan sonra itibar görmesi ise Şakir Paşa ve Udi Afet gibi icracılarla gerçekleşmiştir (Can ve Can, 1995: 20, 28). Ayrıca XX. yüzyıldan itibaren çok önemli icracılar yetişmiştir.

XV. yüzyıl Osmanlı müzik hayatı incelendiği zaman udun en beğenilen müzik aletlerinden biri olduğu görülmektedir. Udun XIX. yüzyıldan sonra itibar görmesi ise Şakir Paşa ve Udi Afet gibi icracılarla gerçekleşmiştir. Ayrıca XX. yüzyıldan itibaren çok önemli icracılar yetişmiştir.

Ulaşılabilir Sanat Üreten Bir Atölye

Fatih KÜRÜN / Ressam - Heykeltıraş

Butik bir işletme olan Atölye Kürün farklı disiplinlerin bir arada olduğu mekandır. İki sanatçı ruh olarak hayalini kurup icra ettiğimiz atölyemiz kaynakların doğru kullanımı ve ulaşılabilir sanatı temel ilke olarak benimsemiştir.

Sevdâ KÜRÜN / İç Mimar

Sanat, hayal edebildiğimiz, düşlediğimiz, düşünebildiğimiz sürece yaşamın her alanında yanı başımızdadır. Biz, şiirle, müzikle, dansla, resimle, fotoğraf-la sanatı yaşamlarımızın içine almış, sarmalamışız.

Ancak sanat; ekonomik kaygılar, estetik değerlerin bilinçsizliği vb. nedenlerle, ulaşılabilirlikten uzaklaştıkça belli düşünce çevrelerinde sığlaşıyor, evrensellik niteliğini yitiriyor. Bu bakış açısıyla sevdiğimiz, ömrümüzü geçirmek istediğimiz mesleklerimizle harmanladığımız atölyemizi açtık. İç mimar Sevdâ Kasap Kürün, ressam ve heykeltıraş Fatih Kürün olarak sanat & tasarım atölyemizi açtık. Hem mesleki birikimlerimizi birlikte yoğun-mayı, hem de ulaşılabilir sanat üretmeyi hedefledik.

Bahsettiğimiz bu amaçla ürettiğimiz birçok ürün / eser mevcut. Bunlara örnek vermek istersek; kalıp tahtası, makine dişlisi, sandalye arkası gibi birçok kullanım ömrünü tamamlamış parçadan ahşap saatler, dekoratif eserler üretiyoruz. Bunlar özgün ve tek olarak üretilmesi, el yapımı olması değerini artırıyor.

Bu şekilde farklı malzemeler ile yeniden işlev kazandırarak ileri dönüşüme katkıda bulunmak, bizim için oldukça önemli. Sadece geri dönüşüm değil, ileri dönüşümle elimizdekileri değerlendirmek, yeniden hayatın içinde yer almasını sağlamak; dünyaya verebildiğimiz küçük bir hediye olarak düşünmeliyiz.

Atölyemizde el yapımı özel ahşap mobilya tasarım ve üretimini yapıyoruz. Ahşap ürünlerle çalışmamızda, ahşap malzemenin doğru kullanım ve bakımla uzun ömürlü bir seçenek olması da etkilidir. Uzun ömürlü ve kullanıcılar dilediğinde rengi vb. özellikleri değiştirilebilir mobilya üretmek, bu konuda bilgimizi paylaşarak bilinç oluşturmak, hayatın içinde tasarım ve sanatı etkili işleyebilmek, içselleştirebilmek adına çok önemli olduğuna inanıyoruz.

Sanat alanında da kaynaklarımızı korurken sanatın ulaşılabilir olmaz gözükmesi bizi üzen konulardan biri. Bu nedenle sanatın ulaşılabilir olması bizim bakış açımızdaki önemli bir noktadır. Birden çok malzeme ile heykel çalışmalarımız mevcut. Bunlarda ahşap heykeller de kullandığımız gibi geri ve ileri dönüşümle malzeme de kullanmaktayız. Bu malzemeler bazen bir ahşap parçası bazen bir paket kutusu, bazen bir kaşık olabiliyor.

Ulaşılabilir sanat üretmek, sadece kolay üretilen ve sunulan sanat eseri çalışmakla olmuyor. Bunun için sergilere katılma iletişimi arttırmak gerekiyor. Bu bağlamda ne yapabilir ve hem ulaşılabilir sanat üretip, hem de bunu sunabiliriz diye düşündük. Atölyemiz, hem konum olarak hem de mekan olarak sergi ortamına uygun olup, katılımlı ya da bireysel sergi için kapılarımız her zaman açık. Biz aynı zamanda güzel sanatlar fakülteleri öğrencileri için atölyemizde sergi düzenlemek istediklerinde onlara yardımcı oluyoruz. Böylece hem genç sanatçılara

destek olmak, hem de sanatı ulaşılabilir olarak korumak adına çabamız devam ediyor.

Ulaşılabilir sanat demek bize göre, sanatın bizler için yaşamımızda yer alması, bizimle iç içe olması, bizden olması demektir. Bu nedenle, sizden olan size ait hissettiğiniz parçalarla sanatsal eserler üretmek, ya da bizimle beraber tasarım çalışmalarını yapmak isterseniz atölyemizde bunun gibi çalışmalara da olanak sunuyoruz.

Ayrıca atölyemizde resim sanatında suluboya kâğıtlar, suluboya, mürekkep kalem çalışmaları, farklı bezler üzerine akrilik ve yağlıboya gibi çalışmalar üretiliyor. Bu tablolarımızın çerçevelerini de ahşap malzemeden üretiyor; doğada kullanılmayan, uzun ömürlü çerçeveler üretme konusunda kullanıcıları teşvik ediyoruz. Bu konuda beğenilen işlerimiz zaman içinde, ahşap oymalı çerçeveler, çini ve seramik eserlerin çerçeveleri gibi çalışmalarla özgün onlarca ürüne dönüştü.

Tüm bunlarla birlikte ahşap kullanırken bunun doğaya bir geri dönüşü olacağına inanıyor; bu sebeple

sosyal sorumluluk çerçevesinde düzenli olarak kendi adımıza ve bizden ahşap ürün satın alan tüm müşterilerimize (onlar adına) hediye olarak fidan bağışlıyoruz.

Bilgi birikimini kullanmaya, her daim yeni bir şeyler öğrenmeye ve bunları tasarımlarımıza yansıtarak sanatsal eser üretmeye süreç içinde değer veriyoruz. Diğer sanat

alanlarında olduğu gibi sanatta da her birimizin mesleki eğitimlerini, katma değerle üretime dahil etmesi yaşamımız içinde sanatın her birey tarafından görebileceği, dokunabileceği bir noktada olması ulaşılabilir olmasındaki basamaklardan biridir. Bu bağlamda ülke içinde sanatın ve aynı zamanda sanatçının da değeri artar.

Biz Atölye Kürün olarak ulaşılabilir, her bireyi kucaklayan, ülke kaynaklarına destek olabilen, dünya üzerindeki kaynaklarımız için ileri dönüşüme önem veren bakış açısı ile çalışmaya devam etmekteyiz.

Detaylarda Gizli Sanat

Zeynep Aslan KESMÜK

Dünyanın varoluşu ile birlikte sanat icra edilmemiş midir? Nefes alabildiğimiz, üzerinde tüm canlıları barındıran, boşlukta dengede duran, yaşanılabilir bir adres olan Dünya, sanat eseri değil midir?

Yaratıcı, bütün kudretini sanat ile icra etmemiş midir? İnsanın ruhunda ve bedeninde en ince ayrıntılara kadar yaşamı sağlayan detayların olması, doğadaki ağaçta, çiçekte, toprakta görsel bir zenginliğin oluşu, bir suyun akışının sesindeki ritim, her canlının kendine özgü ses tınısı, yaşamsal ve fiziksel özellikler Yaratıcının sanatının muhteşemliğini göstermez mi?

Anne karnına düşen bir bebeğin, duyduğu kalp atışının ritmi ile müzik sanatını öğrenmeye başlaması, gelişimin anne karnında başladığına inanan annenin bebeğiyle sohbet etmesi, müzikler dinletmesi dış dünyaya hazırlığın ilk aşamasıdır bakıldığında ve dünyaya gözlerini açan bebeğin annesinin sesini duyduğunda yaşadığı rahatlık, kulağına fısıldanan ninniler sanatın yaşama harmanlanmasının başlangıcı değil midir?

Çocukların gelişimi için okunan kitapların metinleri ve hayal dünyasını geliştiren rengarenk resimler, el becerilerini geliştirmeye yönelik yapılan etkinlikler, danslar, doğaçlama drama oyunları bir sanat değil midir?

Bir ev hanımının özenle pişirdiği yemekte, hazırladığı muazzam sofralarda, toprağa tohum atan elleri nasırlı çiftçinin topladığı hasadında, bir bilgisayar programcısının, grafiklerin hayal dünyasını yansıttığı dijital dünyada, eğitimcilerin öğrenmeyi

gerçekleştirebilmek için gösterdikleri çabada, hekimlerimizin yaptığı muayenelerde, cerrahi operasyonlarda ve daha nicelerinde bir sanat söz konusu değil midir?

Sanat ruhun beslendiği, duyguların keşfedildiği, bedensel becerilerin icrasının yapıldığı görsel, işitsel, dokunsal içsel bir yolculuktur.

Geçmişten günümüze gelen; müzik terapisi, oyun terapisi, bibliyoterapi, dans terapisi, dramaterapi gibi birçok terapi şekli sanatın iyileştirici gücünün göstergesidir ve yaşamın aslında kıyasında değil tam da merkezinde olduğunun kanıtıdır. Özümüze iyi gelen yaşamımızın bir parçası haline getirmemiz gereken, dünyayı deneyimlemenin farklı bir yolu olan materyaldir sanat. Zihin ve bedenin ortak çalışmasıdır; dans etme ve şarkı söylemenin birleşimi, notaları takip ederek bir enstrümanı çalmak, hayal ettiği görüntüyü becerikli ellerle tuale dökmek, ahşabın muhteşem dokusunu hissedip ona şekil vermek insanı bulunduğu ruh durumundan arındıran olumlu enerjilerin yüklenmesini sağlayan bir şifacıdır sanat.

İbn Sina "Kitabü's Şifa" eserinde; "Tedavinin en iyi ve en etkili yollarından biri hastanın aklî ve ruhî güçlerini artırmak, ona hastalıkla daha iyi mücadele için cesaret vermek, hastanın çevresini sevimli hale getirmek, ona en iyi musikiyi dinletmek ve onu sevdiği insanlarla bir araya getirmektir."¹ diye söyleyerek sanatın tıptaki yerine dikkat çekmiştir.

1 <https://www.acarindex.com/pdf/aca-rindex-91393773-28b5.pdf> (syf 30)

Sanat; bilimleri, medeniyetleri kapsayan bir oluşumdur. En eski zamanlardan tutun, yakın geçmişimizden günümüze kadar ulaşan kalıtların, eserlerin, mimari yapıların tümünde sanat ve sanatçı ruhunun toplumsal ve kültürel yaşamı geleceğe aktardığını görebilirsiniz.

Sakızlı Ohannes Paşa'ya göre, "Temel ihtiyaçlardan bile önce insanların sanat ile meşgul olmasının tek bir sebebi vardır. Bu sebep, insanın içindeki güzel duygusudur. Bu istek insanın yaratılışının gereğidir. Güzel şeyi sevmek, hoşlanma duygusu, saadet ve kemale özlem duymak insanın doğuşu icabındandır. İnsanın bu eğilimleri, onu güzel sanatlara yönlendirmiştir. Güzeli aramaya sevk etmiştir. Güzeli görmek ve güzeli bulmak istemiştir. Ohannes Paşa'ya göre güzel, tabiatta, yaratılanların dünyasında, insanın bakıp seyrettiği, kalbini celbeden, hayretini uyandıran her şeydir."²

Bu durumda bilinçli bir farkındalıkla çevremizi gözlemlediğimizde büyük, küçük detayların bizlere değer kattığını, hayatımızı güzelleştirdiğini görebiliriz.

Bir sanat eseri olan bedende yer alan ruhun neye ihtiyacı olduğunu en iyi bilen kişinin kendisidir ve ruhu beslemenin birçok yolu olduğunu, yapılması gerekenin sadece adım atmak ve başlamak olduğunu görmek için neler mümkün acaba?

2 <https://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12452/4375/554528.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (syf 43)

Sağlığın Küresel Yıldızları Halkbank Metaverse Etkinlik Merkezi'nde Buluştu

ilk metaverse şubesini uygulama mağazaları üzerinden kullanıma açan Halkbank, Metaverse Etkinlik Merkezi ile Uluslararası Karaciğer Cerrahları Derneği'nin İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi'nde gerçekleştireceği İstanbul 2022 Sempozyumu'na ev sahipliği yaptı. "Yeni geliştirilen Karaciğer Nakli Teknikleri ve Karaciğer Nakil Onkolojisi'nde Yeni Gelişmeler" başlığıyla düzenlenen etkinlik, 3 Aralık Cumartesi günü uluslararası katılımla gerçekleştirildi. Karaciğer naklinin küresel yıldızları olan bilim insanlarını bu yıl İstanbul'da ağırlayan sempozyum, dünyada ilk defa dijital ikiz olarak gerçekleştirildi. Etkinliğin açılış konuşması Halkbank Genel Müdürü Osman Arslan tarafında yapıldı.

Bilimsel Başkanlığı Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Deniz Balcı tarafından yürütülen ISLS 2022 İstanbul Sempozyumu bu yıl "Kısmi Karaciğer Nakli ve Karaciğer Nakli Onkolojisi'nde Gelişen Teknikler" başlığıyla gerçekleşti.

Dünyanın en ünlü karaciğer nakil cerrahisinin bilim insanlarını ağırlayan sempozyuma 20 kişi Avrupa'dan, 12 kişi Amerika'dan, 8 kişi Asya'dan olmak üzere yaklaşık 20 ülkeden 40 kişinin üzerinde davetli konuşmacı ve moderatör olarak katılımı sağlandı. Konuşmaların

gerçekleştiği konferans salonu, Halkbank Metaverse Etkinlik Merkezi'nde konuşmacı avaturları ile eş zamanlı yansıma şeklinde de gerçekleşti. Halkbank Metaverse Etkinlik Merkezi'nden yapılan canlı yayımla, sınırlı sayıda katılımcının fiziksel olarak yer aldığı etkinlik tüm dünyadaki sağlık profesyonelleri tarafından aynı anda izlenebildi.

Sempozyumda organ naklinin bugün geldiği nokta da tartışıldı.

Sempozyumda karaciğer yenilenmesinin fizyolojik yönlerine, yetersiz karaciğer hacmi sorununun iki aşamalı kısmi karaciğer nakliyle tedavisi ve yeni gelişmelere odaklanıldı. Ayrıca organ nakli ile onkolojinin keşişiminin geldiği nokta, karaciğerin kendinden kaynaklanan ya da karaciğere sıçrayan tümörler ile nakil onkolojisindeki potansiyel de sempozyumda değerlendirildi. Son

olarak, karaciğer sağlığındaki yenilikçi bu tekniklerin dünya çapında uygulanabilirliği ve yayılım potansiyeli tartışıldı, dünyanın dört bir yanından sempozyuma katılan cerrahlar tarafından deneyimler paylaşıldı.

Halkbank organ bağışu konusunda öncü oldu.

Halkbank, Uzman Dr.Sinan İbiş koordinasyonunda ve Medikal Turizm Derneği liderliğinde Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü iş birliği ile gerçekleştirilen "Bir Bağış Çok Hayat" adlı ulusal organ bağışu bilinçlenmesinin güçlendirilmesine yönelik bir sosyal proje yürütüyor. Halkbank bu projede gerek gerçekleştirdiği ulusal bilinçlenme ve medya etkinlikleri, gerekse çalışanların organ bağışu bulunmalarıyla örnek bir sorumluluğa imza atarak organ bağışu bekleyen hastalar için yeni adımların atılmasına öncülük etmiştir. Yürütülen bu örnek projede Halkbank'ın yaptığı öncülük ve gösterdiği olağanüstü çaba nedeniyle Halkbank Genel Müdürü Sayın Osman Arslan'a Sempozyum açılış konuşmasından sonra Sempozyum Türkiye Başkanı Prof.Dr.Deniz Balcı tarafından onur ödülü takdim edildi.

Esnafımızın yüzü Halkbank'la gülüyor!

SON 10 YILDA
2,9 MİLYON
ESNAFA

209 MİLYAR TL
DESTEK